

**DO
BŘE**

**MI
TA**

**Radka
Třeštíková**

motto

Dobře mi tak

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Radka Třeštíková

Dobře mi tak – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

DO BŘE MI TAK

**Radka
Třeštíková**

Praha 2017

Pro tátu, který se mnou zůstává

Obsah

Rozvod	9
Světlušky	29
Andrej	51
Barvy	72
Kámoš	106
Klec bláznů	119
Popelka.....	146
Pokoj bez duše.....	164
Erika.....	185
Cesta.....	189
Konec?	211

*Nepotřeboval jídlo,
bydlení ani peníze nebo slávu.
Umíral potřebou říct, co věděl,
a nikoho to nezajímalo.*

Richard Bach: *Iluze*

Rozvod

*Kdosi se podíval tomu,
jak lehce šel cestou věčnosti,
řítíl se totiž po ní dolů.*

Franz Kafka

Když mi přijde Vanesa oznámit, že se chce rozvést, ani mě ta informace příliš nepřekvapí. Sedím na bílé kožené pohovce Natuzzi a na pětapadesátipalcové LCD televizi značky Sony sleduju zprávy.

Pravidelně. Každý den. Sedm dní v týdnu. Pak si dám pár kliků v pracovně – tajně, aby se mi Vanesa nevysmála. Rychlou sprchu. Lehkou večeři. A dobrou noc. S očima upřenýma do stropu čekám na sny. Obklíčen stereotypem se bojím o něco míň, že by v mém životě ještě mohlo být něco jinak. Že bych se nedejbože ještě měl o něco pokusit. Něco změnit. Přetočím se na bok a usnu.

Vanesa má ruce pevně zaklesnuté ve svých dosud docela štíhlých bocích. Stojí na tmavě hnědém koberci od Rothwellu v černých pantoflích od ježíška a upřeně mě sleduje. Čeká na moji reakci. Ve tváři přitom nemá žádnou známku napětí. Nic. Jen rezignaci a nejasně definovatelnou nudu. Já se nejspíš tvářím úplně stejně.

Mírně pozdvihnu obočí, natáhnu se pro ovladač a vypnu televizi. Cítím, že se chce Vanesa hádat, a není třeba, aby tu teď řvaly obě dvě.

Z dětského pokoje – bože, jak blbě tohle zní, když je vašemu dítěti už skoro třicet – se ozývá zvuk kytary. Andrej cvičí. Sousedí zleva mu povolili hrát mezi sedmou a osmou. Mezi osmou a devátou se přesouvá do naší ložnice, kde mu to hodinu tolerují sousedi zprava. Mě ani Vanesy se Andrej o dovolení neprosil. Je mi to vlastně jedno. O rodinné záležitosti jsem se přestal starat, když jsem zjistil, že o můj názor nikdo nestojí. Už si ani nepamatuju, kdy přesně to bylo. Dovedl jsem k dokonalosti svoji lhostejnost. Ve všem a ke všemu.

„Slyšíš?“ ptá se Vanesa.

Neodpovídám. Scestné otázky nemám rád. Žijeme spolu třicet dva let. Jistě si všimla, že hluchý nejsem.

„Tohle je jeden z důvodů, proč už to nemůžu vydržet.“

Znovu mírně nadzdvihnu obočí. Přes znalost faktu, že Vanesa tyhle grimasy nesnáší. Nebo spíš právě proto. Jestli jsem se v manželství něco naučil, tak to, jak Vanesu vytočit. Jak ji naštvat. Jediným výrazem, pohybem, slovem. Všechno jsou to neomylně mířené střely. Přesně na střed terče. Ona se to ostatně naučila taky.

Ví, jak neskutečně mě štve, když při mluvení oděluje slabiky. „Ty mě ne-po-slou-cháš. Ni-kdy. Ne-po-slou-cháš. Říká a rázuje přitom podél stěny z jedné strany obývacího pokoje na druhou. Připomíná mi tygra z Troje. Já už teda nebyl v zoo ani nepamatuju, ale

pokud vím, vždycky tam takhle chodil těsně vedle mříží a mně ho bylo k nesnesení líto. Možná proto jsem tam přestal chodit. Vanesy mi líto není. Když dojdete do stadia, ve kterém je vám líto cizího tygra, ale vlastní ženy už ne, je rozvod jediným slušným řešením.

Po půlhodině výčitek, nadávek, opakovaných útoků a zbytečného vytahování starých, ještě starších i těch úplně nejstarších, skoro zapomenutých křivd opouštím v tichosti lavici obžalovaných a odcházím na terasu. Andrej mi k tomu hraje Mendelssohnův pochod. Kdyby mu bylo pět, dal bych mu pohlavek. Vlastně jsem ho nikdy nebil a on tuhle ironii stejně nejspíš zdědil po mně. Z parapetu беру krabičku cigaret. Jednu si zapaluju a skrz vydechovaný kouř zírám dolů na blikající semaforey u železniční trati. Bydlíme tady čtyři roky. V luxusním mezonetovém bytě v nejvyšším poschodí. Měníme byty jako ponožky. Předražené přepychové fusekle. Naposled jsme se stěhovali, protože si Vanesa přála bydlet u parku. Za celou tu dobu, co jsme tady, v Riegrových sadech nebyla. Přísámbohu, ani jednou. Tvrdila mi, že stěhování nám prospěje. S tím se dá souhlasit, ale jedině za předpokladu, že se každý odstěhujeme jinam. Měli jsme to udělat už dávno, ale tahle rozhodnutí většinou každý odkládá, jak to jen jde. Teď už to nejde.

Do popelníku odhazuju druhou cigaretu a do skleničky si dolévám Pinot Blanc 2007 z lahve, kterou jsem si přinesl z malé domácí vinotéky. Vanesa mi ji před lety koupila k narozeninám. Dost mě tím překvapila. Na okamžik jsem měl dokonce pocit, že jsem jí křivdil. Že možná ještě máme aspoň nějakou naději.

A ona pak na moji počest uspořádala večírek, na který schválně pozvala jen ty, co vyloženě nemám rád. Svoje kamarádky. Svoji matku. Svoji starší sestru. Jejích pět dětí a děti těch dětí. Andrejova učitele hudby. Poštačku, která místo balíku vždycky jenom hodí oznámení do schránky. Mirka, který dole v garážích parkuje jako vůl. Jeho ženu, kterou parkovat učil určitě on. Ukecanou uklízečku. Protivného vrátného. Novináře, kteří o mně psali jenom samé lži. Nebo špatně utajené pravdy. Na žádném večírku jsem nikdy neměl tolik hostů jako tenkrát.

Když jsem míjel ložnici, stačil jsem si všimnout, že mi Vanesa skládá do kufru věci. Kalhoty na puky. Trika úhledně srovnaná. Ponožky zabalené jedna do druhé. A jí určitě žádná nechybí. Vanesa byla vždycky strašně pořádná. Až k vzteku. Budu to tedy já, kdo odejde. Momentálně mě to ale vůbec netrápí. Mírně přiopile koukám z terasy dolů a rozhlížím se po Praze. Najednou se mě dotkne nečekaná melancholie. Zlehka mi položí ruce na ramena. Kdysi to bylo moje město. Byl jsem jeho součástí. Dobrovolně jsem se z něj nechal vyhnat na tenhle luxusní hrad, za tyhle snobské hradby.

„Nasraaaaaat,“ zakřičím nakloněný přes dřevěné zábradlí a zcela bezdůvodně ten výkřik ještě třikrát zopakuju.

„Drž už hubu,“ ozve se odněkud ze spodních pater nejspíš někdo, kdo byl tehdy taky na večírku.

Do tmy nad tím mávnu rukou a otočím se, abych si dolil víno. Za oknem se zjeví Vanesa. Silueta jejího těla s bledou tváří vypadá jako smotaný list se

vzkazem uvězněný ve skleněné lahvi a já už přitom dávno stojím proti proudu. Když se naše oči střetnou, čtu v nich vzdor a předstíranou sílu. Oba děláme, že je nám to všechno jedno. Ani jednomu z nás to ale jedno není. Není lehké namalovat si úplně novou budoucnost. A nic na tom nemění ani fakt, že jsem malíř.

Vlastně byl jsem. Nenamaloval jsem žádný obraz už skoro pět let. Získal jsem postavení, slávu, peníze a ztratil jsem chuť. Jsem finančně zajištěný, nešťastný a líný. Svoje sny, touhy, plány a talent jsem vyměnil za chatu na Orlíku, tenhle mezonetový byt, tři auta, jednu motorku, značkové oblečení, luxusní dovolené několikrát do roka, dobré jídlo a pití. Když si to všechno naplno uvědomím, zatočí se mi z toho hlava. Stačí se jen rozhlédnout kolem sebe. Mosazné okapy podél stěn. Přepychový zahradní nábytek uprostřed nehorázně drahé zimní zahrady. Každá dlaždička, na kterou klepu popel, mě stála několik tisíc. A k čemu to všechno je? Jaký to má smysl?

Když jsem před víc než dvaceti lety stál s Vanesou na Václaváku a cinkal klíči, cinkal jsem za svobodu. Stál jsem tam tehdy jen v tričku, takové mi z toho všeho bylo horko. Kdybych věděl, že svojí vinou budu míň svobodný než předtím, šel bych radši někam na pivo. Nechal jsem se těmi penězi dobrovolně svázat. Já. Bohém. Mánička. Umělec. Dobře mi tak.

Sedím potmě ještě asi půl hodiny a pak se mi zničehonic všechna ta zloba, co v sobě dusím, citelně zformuje do podivné tvůrčí potřeby, kterou jsem necítil

už léta. Odcházím z bytu a výtahem sjíždím dolů do sklepa. Zpátky na terasu se vracím s malým plátnem pod paží a krabicí s malířskými potřebami. Vanesa mě vidí, ale na nic se neptá. Z ložnice se ozývá skladba *Wish You Were Here* od Pink Floyd. Uvědomím si v tu chvíli dvě věci – že ještě není ani devět a že má Andrej skutečně talent.

Maluju až do svítání. Nedokončený obraz nechávám na terase, беру svoje dva kufry složené v chodbě a odcházím. Vanesa i Andrej ještě spí. S nikým se neloučím. Nasedám do své nové stříbrné X6 dveřmi u spolujezdce, protože Mirek se mi čumákem navezl zase až k volant. Vyjíždím z podzemních garáží a volám Viktorovi.

„Můžu u tebe pár dní zůstat?“ ptám se.

„No problem,“ hlesne Viktor a zavěsí.

Od té doby, co se vrátil z ročního toulavého pobytu po východním pobřeží Spojených států, má bohužel pocit, že pokud v rozhovoru alespoň jednou neodpoví v angličtině, bude úplně mimo. Už mu to ani nevyčítám. Každý máme něco.

V jeho zděděném bytě na Malé Straně jsem nakonec zůstal mnohem déle, než jsem chtěl. Mnohem déle, než jsem měl. Zpočátku jsem maloval každý den. Úplně hystericky a nenasytně. Nemohl jsem přestat. Skoro jsem nejedl ani nespál. Nezajímalo mě nic než barvy. Možná to byl jen únik. Možná to byl návrat. Viktor se doma vyskytoval sporadicky. Na rozdíl ode mě svůj bohémský styl života nikdy neopustil. Věčně někde flámoval a toulal se Prahou s foťákem a blokem plným

myšlenek načmáraných obyčejnou tužkou, které by normálním lidem připadaly naprosto nenormální.

„No jo, jsi zpátky,“ řekl mi, když jsem svůj obraz dokončil. Stál u otevřeného okna s plechovkou piva v ruce a kouřil. Byla neděle půl páté ráno. Ze zadní kapsy ošoupaných džín vytáhl svůj zápisník.

„Podej mi tužku,“ vyzval mě a napsal:

Žádná cesta není slepá, když máš otevřené oči...

Poznali jsme se v hospodě *U Modré veverky*. Nepamatuju si, kolikátého to bylo, přestože mi to Vanesa každý rok znovu a znovu vyčítala. Datum nebylo důležité. Byla zima. Venku sněžilo. Vstoupila do dveří, sundala si z hlavy pletený černý kulich, rukou si prohrábla dlouhé hnědé vlasy a šla si do rohu k oknu pověsit kabát. Vidím to jako dneska. Její úsměv. Oči plné zájmu, které těkaly po místnosti. Živé. Zářivé. Zvědavé. Krásné.

Nalil jsem si do žil pět piv odvahy a pak ji požádal, jestli by se mnou nešla. A ona šla. Leželi jsme na válečce v mojí garsonce a koukali na strop. Projíždějící sedmnáctka a dvaadvacítka nám pravidelně rachotily pod okny.

„Jak v tomhle kraválu můžeš spát?“ smála se. Přišla i další večer a pak další a pak už u mě zůstala. Říkal jsem jí Veverko. Zvuk tramvají po nocích přehlušovaly její vzdechy.

Ráno jsem se na ni díval, jak leží v bílých peřinách

s modrými chrpami. Vlasy jí padaly přes tvář. Spala tak klidně. Bez ohledu na ten kravál venku. Občas jsem se jí musel dotknout. Pohládit ji. Jen abych uvěřil, že je skutečná. U mě doma. Mezi těmi špinavými stěnami polepenými plakáty a skicami, s linem na podlaze, zelenými závěsy v oknech, která nikdo nikdy nemyl, vypadala jako růže v trní.

Jedli jsme rohlíky se salámem, pili laciné víno, kouřili startky, milovali se na podlaze, poslouchali desky Bruce Springsteena a mluvili. Mluvili jsme hodiny a hodiny, jako by všechna ta slova čekala na chvíli, kdy se potkáme. Možná to zní až trapně poeticky, ale život byl tehdy takový. Jako verše, které se za sebou nenásilně skládaly.

Nerozumně.

Logicky.

My dva spolu, navždycky.

V noci jsme se procházeli zasněženými ulicemi a drželi se za ruce. Bez rukavic. V zimě nám nebyla zima. V létě nám nebylo horko. Čas běžel, ale my ho nepočítali. Utíkali jsme s ním. Neřešili jsme minulost a nepřemýšleli nad budoucností. Smáli jsme se konvenčním. Měli jsme pocit, že jestli nás někdo zastaví, tak zemřeme. Nebo už aspoň nebudeme chtít dál žít.

Vanesa prodávala v lahůdkách. Voněla po vlašském salátu a domů mi nosila v papíru zabalené pařížské dorty. Občas si pro mě v pyžamu a v pantoflích přišla do hospody přes ulici.

„Pojď spát.“

Objednal jsem jí borovičku a ona si sedla ke mně na klín. Ospale se mi opírala o rameno. Někdo brnkal na kytaru. V hustém cigaretovém dýmu se dusily Krylovy texty a touha vykřičet mezi hospodské stěny naší svobodu, která se venku měnila do šepotu.

Prosím vás, nechte ji, ach, nechte ji
tu nevidomou dívku,
prosím vás, nechte ji si hrát,
vždyť možná hraje si
na slunce s nebesy
jež nikdy neuvidí,
ač ji bude hřát.

Odnášel jsem si ji v náručí do našeho malého bytu a měl jsem pocit, že šťastnější už nikdy ani být nemůžu. Taky už jsem nikdy tak šťastný nebyl. Když si na to teď vzpomínám, mám pocit, jako by to ani nebyl můj život. Ve filmu, který se mi přehrává v hlavě, hrají cizí herci. Ty postavy už neznám. Kdyby pár důležitých titulků nebylo vytištěno na oddacím listu, neuvěřil bych.

„Potřeboval bych to ověřit,“ žádám notářku a přes stůl jí ten oddací list podávám. Když si ho ode mě bere, na moment se zarazí. Tak trochu smutně. Jako by věděla. Ale možná si to jen namlouvám. Sleduju její ruce. Levou dlaní se zapře o stůl, rychle vstane a přesune se dozadu ke kopírce. Něco si zpívá. Neznatelně. Šeptem. Přemýšlím, jestli kopii toho dokumentu lásky, naivity a touhy potřebujete ještě

k něčemu jinému než k tomu, aby tím všechny vaše ideály definitivně skončily. Nejspíš ne. Ví, že se rozvádím. Ví, že touhle kopií dělá čáru za originálem. Prudký vítr rozrazí pootevřené okno. Lehký béžový závěs se zavlní. Oba se podíváme tím směrem. Čekám, že ho půjde zavřít, ale ona se místo toho jen zhluboka nadechne a razítkem potvrdí na kopii opis.

„Potřebujete účet?“ zeptá se.

„Ne.“

Když vyběhnu na Petrské náměstí, zaregistruju muže, jak skloněný sbírá do igelitové tašky lopatičkou psí výkaly. Na sobě má župan a pantofle, takže bude nejspíš zdejší. Říkám si, proč to dělá, a pak do jednoho hovna sám šlápnu. Takže proto. Otráveně otírám podrážku o patník a do toho mi volá Vanesa. Nezvedám to. Poslední dva měsíce jenom vyčítá. Vyčítá a ptá se. Ale já odpovědi na její otázky neznám, sám bych jich pár potřeboval. Sleduju její fotku na displeji svého telefonu. Nejspíš si ji tam nechám. Když pro nic jiného, tak ze zvyku. Uvědomím si náhle, že její tvář jsem nikdy nenamaloval. Vlastně ani nenačrtl. Na okraj novin nebo ubrousek v restauraci. Nikam. Ona o to ostatně ani nežádala. Možná jsem chtěl, aby její krása byla pomíjivá. Prchavá. A nedotknutelná. Nechtěl jsem ji někde zachytit natrvalo a mít pocit, že už se neztratí. Nechtěl jsem ji vlastnit. A pak jsem si ji vzal. Jedině to, co vlastníte, vám může někdo vzít. Nabyl jsem toho bláznivého a klamného pocitu, že je moje, a to mě uklidňovalo. Přestal jsem se bát a absence strachu způsobila, že

jsem začal být líný. Líný a pak už úplně laxní. Vanesa to nejspíš měla úplně stejně. Je vůbec možné to někomu vyčítat? Asi není.

Večer si jedu pro zbytek věcí. Odhodlaný. Obrněný. Rozhodnutý nepustit k sobě žádnou emoci, která by můj odchod jen zkomplikovala. Parkuju na místě v rohu podzemních garáží, kde vím, že za chvíli už parkovat nebudu. Vcházím do bytu, do něhož už nebudu vcházet. Přesto, že nechci, zmocňuje se mě bezdůvodná melancholie. Cítím se jako při zoufalém pádu na zem po dlouhém večírku, kde jsem se zpil do dobré nálady a sebelásky. Dostavuje se lítost podobná stavům v kocovině, že všechno je jinak. Pokračuju dál širokou, bodovkami osvětlenou chodbou. Sám. Tiše. Nepozorovaně. Až velká vestavěná skříň s prosklenými posuvnými dveřmi zachytí můj obličej. Plný obav a úporně potlačovaného strachu. Pohotově uskočím stranou ve zbabělé snaze před sebou samým co nejrychleji utéct. V příští vteřině zapomeň, co jsem viděl.

Pravda má taky nohy krátké.
Iluze, představy,
nic není trvalé,
všechno je vratké.

Skládám svoje věci do krabic, které jsem si přinesl. Nenapadlo by mě přemýšlet nad tím, do kolika škatulí se vejde dvacet osm let manželství. Teď už to vím. V pohodě do šesti.

„Pomůžu ti s tím,“ ozve se za mými zády.

Polekaně sebou trhnu. Myslel jsem, že jsem tady sám. Andrej stojí ve dveřích. Nervózní a nejistý. Nevím, jaký je to pocit, stěhovat z bytu svého otce, a ani to vědět nechci. Moc nemluvíme. Jen společně vynášíme krabice k výtahu. Jednu po druhé. Části mého života, pro které už tady není místo. Jak dojemné. Naposled se v bytě rozhlédnu kolem sebe. Napadne mě, že se vlastně vůbec nezměnil. Zvláštní. Jako bych v něm ani nikdy nebyl. Všechny svoje osobní věci jsem si odnesl, a přesto tady, zdá se, nic nechybí. Podlaha, strop, skříně, poličky – všechno se pořád tváří stejně. Žádné místo neteskní po ničem z toho, co je teď naskládáno v kufru a na zadních sedadlech mého auta. Odcházím a klíče podávám Andrejovi.

„Můžeš si je přece nechat,“ říká a ve tváři mírně zčervená. Cítím, že je mu trapné si je vzít. Pravou rukou se škrábe vzadu na krku. Dělá to vždycky, když je nervózní? Měl bych to vědět. Ale já to nevím.

„Nech toho,“ vyzvu ho, ale sám dost dobře netuším, čeho má vlastně nechat. Jsou momenty, které se v životě stanou jen jednou. Tohle je doufám jeden z nich. Tak trochu nuceně se usměju, abych mu celou tuhle situaci aspoň nějak ulehčil. Dělám, že se zas až tak moc neděje. Ono se stejně až tak moc nestalo. Svazek klíčů vyhazuju do vzduchu a on ho zručně chytá a strká do boční kapsy černých tepláků. Teď je asi ta pravá chvíle na to, říct mu něco chlapského. Něco, co otcové říkávají synům. Ale mě nic nenapadá. Jen ho tedy poplácám po rameni. Uvědomuju si, jak hloupé gesto to je, ale plácám ho dál. Plácám ho

celou věčnost, a kdyby nepřijel výtah a nevylezl z něj zadýchaný dělník se štaflemi, plácal bych ho tam nejspíš ještě teď.

S poslední krabicí sjíždím výtahem do garáží. „Andrej se stěhuje?“ volá na mě Mirek od své octávky. „Už bylo na čase,“ dodá významně. Pokaždé, když ho vidím, vybaví se mi jeho dvacetiletá dcera, která mi opakovaně a velmi ochotně nabízela svoje služby. Luxusní kurva. Nemám sílu ani potřebu mu sdělovat, že ta její malá vagina je dennodenně na prodej každému, kdo do ní nahází peníze, jak do porcelánového prasete. Vsadil bych se, že o ní ani neví. V představách otců dcery vaginu obvykle vůbec nemívají.

„Já se stěhuju,“ odpovídám a zavírám kufr. „Už bylo na čase.“ Úzkým prostorem, který mi Mirek velkoryse zanechal po svém zaparkování, se snažím protlačit do auta. Ani nemusím předstírat, jak moc je to obtížné. Mirek mě chvíli zamyšleně sleduje a pak řekne: „Hele, Borisi, možná bys měl parkovat trochu stranou, vždyť se tam vůbec nemůžeš vejít.“ Cítím, jak se mi žene krev do hlavy. Kdybych nebyl takhle hloupě napasovaný mezi dveřmi, nejspíš bych na něj skočil a zadupal mu obličej do země. Teď ale nemůžu dovnitř ani ven. Mirek se mě ptá, jestli mi nemůže pomoci. Celý rudý zlostně zavrčím, že ne, a on bez dalších řečí raději odchází. Dokonce si přitom vesele píská.

Několik dlouhých minut sedím v autě. Ticho ruší jen můj vlastní dech. Bez hnutí zírám do zdi před sebou a mám pocit, že by to takhle všechno mohlo klidně i skončit. Pak otočím klíčem v zapalování a rychlým couváním opouštím svoje parkovací místo. Svůj

dům. Svůj domov. Couvám pryč z cesty, po které už se mi pár let vůbec nechtělo jít. Zoufale a nešťastně jsem na ní jen stál. Stál a čekal, že mě někdo postrčí, podepře nebo snad poponese. Ale levou nohu před pravou za vás nikdo nepoloží. Stahuju okénko, abych tu nečekaně tíživou náladu z auta trochu vyvětral, a odjíždím pryč.

Místa jsou pouta
nezamčená,
tečky na mapě,
klec
otevřená.

V advokátní kanceláři jemně bzučí klimatizace. Na zdi visí *Ráno*, obraz, který jsem namaloval v roce 1994. Protože já bych se rozhodně nenechal zastupovat někým, kdo má špatný vkus. Na políčkách jsou opřeny rodinné fotografie. Celá bojová linie dětských úsměvů a rodinných objetí. Napočítám jich dohromady dvanáct a všechny mi přijdou až nechutně veselé v kontrastu se skutečností, že jde o dekoraci u rozvodového právníka. Pan doktor Holý sedí po mé pravé ruce uprostřed zbytečně dlouhého stolu a propisovačkou jemně ťuká do hnědého lakovaného povrchu.

„S institutem předmanželské smlouvy je to dnes vše již samozřejmě jednodušší,“ podotkne tónem, který mi přijde až lítostivý, a dívá se přitom na mě. Jako by se mi omlouval za to, že já se ženil v době „co je